

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ:

† ΜΑΞΙΜΟΣ Ι. ΜΑΡΑΒΕΛΑΚΗΣ

1889-1961

Κατὰ τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον (1961) ἀπέθανεν αἰφνιδίως εἰς Ἀθήνας ὁ καθηγητὴς τῆς Γεωλογίας καὶ Παλαιοντολογίας τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ΜΑΞΙΜΟΣ ΜΑΡΑΒΕΛΑΚΗΣ, γνωστὸς καὶ συμπαθέστατος εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν καὶ ἐκπαιδευτικὸν κόσμον τῆς χώρας μας διὰ τὸν χαρακτήρα του καὶ τὴν πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ἐπιστήμην ἀφοσίωσίν του.

Ὁ ΜΑΞΙΜΟΣ ΙΩΣΗΦ ΜΑΡΑΒΕΛΑΚΗΣ ἐγεννήθη τῷ 1889 εἰς Κρήτην, ἐσπούδασε Φυσικὰς Ἐπιστήμας εἰς τὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν καὶ Παρισίων, ἐιδικώτερον δὲ Γεωλογίαν εἰς Γερμανίαν. Τῷ 1910 διωρίσθη ἔκτακτος βοηθὸς εἰς τὸ Ὄρυκτολογικὸν Μουσεῖον Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐν συνεχείᾳ τακτικὸς βοηθὸς ἀπὸ τοῦ 1911 ἕως τοῦ 1914, κατόπιν ἔκτακτος ἐπιμελητὴς τοῦ Ἐργαστηρίου Ὄρυκτολογίας μέχρι τοῦ 1917, ὁπότε ἐπιστρατευθεὶς παρέμεινεν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ μέχρι τοῦ 1919. Ἀπὸ τοῦ 1919 - 1924 ὑπηρέτησεν ὡς γεωλόγος α' τάξεως παρὰ τῇ Γεωλογικῇ Ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας, μετατεθείς, ἀπὸ τοῦ 1924 - 1926, εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Ἐποικισμοῦ Μακεδονίας, ὡς διευθυντὴς τῆς Γεωλογικῆς Ὑπηρεσίας αὐτῆς. Ἀπὸ τοῦ 1928 μέχρι τοῦ 1960 ὑπηρέτησεν ὡς τακτικὸς καθηγητὴς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, ἀποσυρθεὶς λόγῳ ὀρίου ἡλικίας.

Κατὰ τὴν ἐπὶ μίαν πεντηκονταετίαν ἐπιστημονικὴν ζωὴν του ὁ ΜΑΡΑΒΕΛΑΚΗΣ ἐξεπόνησε καὶ ἐδημοσίευσεν πολλὰς μελέτας ἐπὶ διαφόρων θεμάτων τῆς Γεωλογίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰδίως τῆς Ἐφαρμοσμένης Γεωλογίας. Γνωσταὶ εἶναι αἱ ἐργασίαι του περὶ τῶν ἐκρηξιγενῶν σχηματισμῶν καὶ μεταλλοφόρων ἐμφανίσεων Χίου, Σουσακίου καὶ Μακεδονίας, ἐπὶ μεταλλικῶν πηγῶν, περὶ τῶν σεισμῶν Χαλκιδικῆς, Μερόπης, Ἀγίου Ὄρους, Κατερίνης, Λαρίσης, περὶ τῶν ὑπογείων ὑδάτων καὶ τῶν ἑδαφῶν τῆς Μακεδονίας κ. ἄ. Κατὰ τὴν ὑπηρεσίαν του εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Ἐποικισμοῦ Μακεδονίας προσέφερε μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων ἐν Μακεδονίᾳ, διὰ τῆς ἐπιλύσεως τῶν προβλημάτων ὑδρεύσεως ἐξ ὑπογείων ὑδάτων.

Ὡς καθηγητὴς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης ὑπῆρξεν ἀγαπητότατος εἰς τοὺς συναδέλφους του καὶ εἰς τοὺς φοιτητάς. Διὰ τὴν μόρφω-

σιν τῶν δευτέρων δὲν ἐφείσθη κόπων νὰ συγγράψῃ εἰδικὰ διδακτικὰ βιβλία Κρυσταλλογραφίας καὶ Γεωλογίας, νὰ πλουτίσῃ δὲ τὰς συλλογὰς τοῦ Ἑργαστηρίου καὶ Μουσείου μὲ τὸ κατάλληλον ἐπιστημονικὸν ἱλικόν. Ὑπῆρξε πάντοτε ὁ ἠθικὸς συμπαραστάτης παντὸς νέου ἐπιστήμονος.

Γ. Μαρίνος

† ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ

1900—1960

Τὴν 11ην Φεβρουαρίου 1960 ἀπέθανεν, εἰς ἡλικίαν 60 ἐτῶν, σχεδὸν αἰφνιδίως ὁ ΙΩΑΝ. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ, γεωλόγος τοῦ Ἰνστιτούτου Γεωλογίας, πολὺ γνωστὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὰς σπηλαιολογικὰς του ἐργασίας.

Ἐπὶ τριάντα περίπου ἔτη ἡσχολήθη μὲ τὴν ἔρευναν τῶν σπηλαίων τῆς Ἑλλάδος. Ἰδρυσε καὶ προήδρυσσε τῆς Ἑλληνικῆς Σπηλαιολογικῆς Ἑταιρίας μέχρι τοῦ θανάτου του, συγκεντρῶσας περὶ αὐτοῦ ὅλους ἐκείνους ποὺ ἡ σπηλαιολογία συνεκίνησε καὶ ἐγοήτευσε.

Ἐκτὸς τῶν ἐργασιῶν τοῦ MARTELL, ΣΙΔΕΡΙΔΗ καὶ MARKOVITS δὲν θὰ εὗρη κανεὶς κατὶ τὸ ἀξιόλογον εἰς τὴν μελέτην τῶν Ἑλληνικῶν σπηλαίων πρὸ τοῦ 1930, ὅποτε ὁ ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ ἐπέδωκε μὲ ἰδιάζουσαν θέρμην καὶ ἀπαράμιλλον ζῆλον εἰς γεωσπηλαιολογικὰς ἐρεῦνας.

Ἐκτὸς τῆς Σπηλαιολογίας αἱ καθαρῶς γεωλογικαὶ ἐργασίαι τοῦ ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ ἀφοροῦν τὴν μελέτην τοῦ τεταρτογενοῦς καὶ τὴν καρστικήν ὑδρογεωλογίαν.

Τὸ ἔργον του εἶναι κατεσπαρμένον εἰς πλῆθος δημοσιεύσεων, ἄρθρων καὶ ἀνακοινώσεων μεταξὺ τῶν ὁποίων κυριώτερα εἶναι τὰ ἑξῆς:

1) Quelques formes concrétionnelles rares, observées dans les grottes de la Grèce.

2) Facteurs de la variation de l'importance des concrétions et de leurs formes dans les grottes.

3) Ἐπὶ τῆς Ἱστορίας τοῦ Τεταρτογενοῦς τῆς Χερσονήσου τῆς Μά-
νης.

Αἱ ἀνωτέρω τρεῖς ἀνακοινώσεις ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὰ Πρακτικὰ τοῦ 1ου Διεθνoῦς Σπηλαιολογικοῦ Συνεδρίου τῶν Παρισίων κατὰ τὸ 1953.

4) Συμβολὴ εἰς τὴν Σπουδὴν τῶν ὑποδιαίρεσεων τῶν Τεταρτογενῶν Χρόνων εἰς τὴν Ἀττικήν. (Δελ. Ἑλ. Σπ. Ἑταιρ.).

Ψηφιακὴ Βιβλιοθήκη "Θεόφραστος" - Τμήμα Γεωλογίας, Α.Π.Θ.

5) Sur le rôle de discontinuité des roches à la Spéleogénèse et à la circulation des eaux carstiques. (Δελ. Σπηλαιω. Εταγίας). 6) Sur les relations de la Morphologie des Grottes et le climat. (8ον Εθνικόν Ιτακικόν Σπηλαιολογικόν συνέδριον της Ιταλίας εν Como). 7) Subdivisions Stratigraphiques du Quaternaire en Grèce au moyen des dépôts de grottes (Inqua, Βαγκελών 1957). 8) Περί της άνευρέσεως πρόχειμμάτων της Σπηλαίας άγκτου εν Ελλάδι. (Inqua - Βαγκελών 1957). 9) Επί της ηλικίας των Ελληνικών σπηλαίων. (2ον Διεθνές Σπηλαιολογικόν συνέδριον εν Βαρι - Ιταλίας).

Εκτός τούτων εις τό σπήλαιον Αλεπόρινα του Άνγλου Μάνης άνευθεν άνθράκινα κγούλια προσδιορισθέντα υπό του καθηγητού ΜΑΣ-SAKI, του Ινστιτούτου Άνθρωπολογίας του Πανεπιστημίου της Φλώρεν-τίας, ως άνηκοντα εις τον «Χαμαιμετωπίαν» τύπον.

Εις την Λαυράδα Άνγού άνευθεν όσα ίσπορτάμου, προσδιορισθέντα υπό του καθηγητού CARDINI του Πανεπιστημίου της Ρώμης. Ομοίως άνευθεν όσα του Elephas antiquus εις Κρήνα.

Συμμετέσχεν εις τον επιστημονικόν πόδον, τον όργανωθέντα υπό του Columbia University δια του πόλου «Verna», πόδος μέετην των μεταβολών της στάθμης της Μεσογείου και δια του πόλου της Υδρογ. Υπηρέσεας του Βασιλικού Ναυτικού «AAKYNON» δια την μέετην των Ελληνικών παραγών.

Τό μεγαλύνειον μέος της ζωής του ΠΕΤΡΟΧΕΙΑΟΥ είναι άφιερωμένον εις την γεωλογικην έρευναν των Ελληνικών σπηλαίων και άποτέλει φωτεινόν παρόδειγμα άνθρώπου άφοσιωμένου εις ένα σκοπόν που υπηρέτησε με πίστιν, φανασισμόν και άνιδιοτέλειαν. Τό έργον τό πόλον συνετέλεσθη άν δέν είναι «μέγα» είναι άναμφισβήτητως άξιόλογον, τοσοούτω μάλλον καθόσον εις τον ΠΕΤΡΟΧΕΙΑΟΝ άνήκει η τιμή ότι πρώτος άυτός έδωκεν εις την σπηλαιολογικην έρευναν εις την Ελλάδα επιστημονικόν προεχόχμενον, άναστών άυτην άπό τό έπικειρόν του άλγού άβλήματος όπου εβρίσκειτο.

εἰς ἄμεσον σχέσιν μὲ τὴν ἀνάπτυξιν πολλῶν μεταλλείων τῆς Ἑλλάδος, τῆς ἱστορίας τῶν ὁποίων ἦτο ἄριστος γνώστης. Ζῶν συνεχῶς εἰς τὰ διάφορα μεταλλεῖα ὅπου εἰργάζετο ὁ πατέρας του καὶ κατόπιν ὁ ἴδιος, ἀγάπησε τὰ βουνὰ καὶ τὸν τόπον μας καὶ ἀφοσιώθηκε μὲ πάθος εἰς ὅ,τι σχετικὸ μὲ τὴν γεωλογία καὶ ἐκμετάλλευσιν τῶν μεταλλείων.

Πάντοτε καλόκαρδος καὶ γεμᾶτος χιοῦ-μορ, ἀκούραστος πεζοπόρος καὶ ἐρευνητὴς ἔ-ζησε πληθωρικὰ τὴν ζωὴν του, ἐνῶ ταυτοχρό-νως ἔδειχνε φαντασίαν καὶ ἔφεσιν εἰς ὅ,τι ἀφο-ροῦσε τὴν ἐπιστήμην.

Εἰργάσθη εἰς Σέριφον ἀπὸ τὸ 1923 - 1927 καὶ ἀπὸ τὸ 1933 - 1939, εἰς Μαντουῖδι ἀπὸ τὸ 1927 - 28, εἰς Βάτικα (1928 - 1930), εἰς Μαομέϊκο (1939 - 1943), εἰς Μῆλον (1950 - 1952) καὶ τέλος εἰς τὰς ἐταιρίας τοῦ κ. Δ. Σκα-λιστήρη (1952 - 1960) Ἑλευσίνα - Ἰτέα - Ρόδο - Κοζάνη - Δράμα κ.ἄ.

Πέθανε δίχως νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ὄνειρον τῆς ζωῆς του: Νὰ ζήσῃ τὰ γηράματά του σὲ κάποιο μικρὸ νησάκι τοῦ Αἰγαίου.

Θ. Σπηλιαδῆς

† ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΙΟΧΑΛΑΣ

1900 - 1960

Ὁ Νικόλαος Γιοχάλας γεννήθηκε στὴν Κέρκυρα τὸ 1900. Τὸ 1919 εἰσῆλθεν εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Σχολὴν Ἐπιμελητείας - Διαχει-ρήσεως ἔξ ἧς ἀπεφοίτησε μετὰ διετίαν ὀνομα-σθεῖς ἀνθυπολοχαγός. Ὡς ἀξιωματικὸς Ἐπι-μελητείας Στρατοῦ ἔλαβεν μέρος εἰς ὅλας τὰς ἐκστρατείας καὶ τοὺς πολέμους πού διεξήγαγε τὸ Ἕθνος ἀπὸ τοῦ 1921 καὶ ἐντεῦθεν καὶ προσέφερε πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τὴν Πα-τρίδα τὴν ὁποίαν ὑπηρετήσε πάντοτε μὲ ἀφο-σίωσιν πίστιν καὶ αὐταπάρνησιν.

Ἐτιμήθη μὲ τὰ κάτωθι παράσημα καὶ μετάλλια: α) Χρυσοῦς Σταυρὸς τοῦ τάγματος Γεωργίου Α. μετὰ ξιφῶν, β) Χρυσοῦς Σταυρὸς τοῦ Φοίνικος, γ) Ἀργυ-ροῦς Σταυρὸς τοῦ Τάγματος Γεωργίου Α., δ) Μετάλλιον Στρατιωτικῆς Ἀξίας μετὰ δάφνης, ε) Διασυμαχικὸν μετάλλιον, στ) Μετάλλιον τοῦ Ἀλ-βανικοῦ Πολέμου μετὰ δάφνης, ζ) Μετάλλιον ἑξαίρετων πράξεων.

Ψηφιακὴ Βιβλιοθήκη "Θεόφραστος" - Τμήμα Γεωλογίας. Α.Π.Θ.

Ὁ Νικόλαος Γιοχάλας δὲν ἔκαμεν γεωλογικὰς σπουδὰς οὔτε ἤσκησε γεωλογικὸν ἐπάγγελμα. Ἦτο γενικὸς γραμματεὺς παρὰ τῇ Γενικῇ Διευθύνσει τοῦ Ἰνστιτούτου Γεωλογίας καὶ Ἑρευνῶν Ὑπεδάφους. Ἀπὸ τῆς θέσεώς του αὐτῆς παρακολουθῶν τὴν ἐργασίαν τῶν γεωλόγων, εἰς μίαν περίοδον ἐντόνου δραστηριότητος τοῦ Ἰνστιτούτου, κατενόησε τὴν σημασίαν τῆς διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς χώρας καὶ ἐγοητεύθη ἀπὸ τὸ ἀντικείμενον τῆς Γεωλογίας. Κατήρτισε μίαν ὡραιότατην καὶ πλουσίαν συλλογὴν Ἑλληνικῶν ὄρυκτων, ἔδειχνε πάντοτε ζωηρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὰ συμπεράσματα τῶν ἐργασιῶν τῶν γεωλογικῶν συνεργείων καὶ μὲ ἀγάπην ἔβλεπε τοὺς ἐξελισσομένους νέους Ἕλληνας γεωλόγους φροντίζων ἀπὸ τῆς θέσεώς του καὶ ὑποτροφίας νὰ ἐπιτύχουν οὗτοι δι' εὐρυτέρας σπουδὰς καὶ νὰ παρακάμπουν κατὰ τὸ δυνατόν τὰς παντοίας γραφειοκρατικὰς δυσχερείας εἰς τὴν ἐπιτέλεισιν τοῦ σκοποῦ τῆς ἐργασίας των.

Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς ἡ δραστηριότης τοῦ Γιοχάλα ὑπῆρξεν κεφαλαιώδους σημασίας διὰ τὴν ἐδραίωσιν καὶ καλὴν λειτουργίαν τοῦ σημαντικωτέρου Κρατικοῦ ιδρύματος γεωλογικῆς ἐρεῦνης εἰς τὴν Χώραν μας.

Εὐθὺς ὥς συνεστήθη ἡ Ἑλληνικὴ Γεωλογικὴ Ἑταιρία ἐνεγράφη μέλος αὐτῆς.

Ν. Παπάκης